

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

Ali je dvojni zaslužek upravičen?

Nemška državna ministra za delo in za gospodarstvo sta konec minilga leta izdala javen proglas, katerega v naslednjem v prevodu priobčujemo:

»Vprašanje dvojnega zaslužkarstva, s katerim se javnost v hudi po-vojni gospodarski krizi neprestano ba-vi, se je zadnje čase obravnavalo z veliko strastjo. Številni krogi so pod-vzeli korake, da bi odstranili dvojne zaslužkarje in izsilili odpust delojemal-cev, katere so smatrali za dvojne za-služkarje. Pri tem so določili meje ce-lokupnemu dohodku, katerega naj bi smela imeti posamezna družina. V ta namen so zahtevali od delodajalcev, da izpolnijo komplicirane vprašalne pole-za vse delojemalce. V drugih krajih so morali delojemalci sami podajati raz-ne, prisego nadomestujoče izjave o svojih premoženjskih in družinskih razmerah. Pri tem se je tudi smatralo kot dvojni zaslužek celó dejstvo, če so imeli lastne dohodke že odrasli si-novi in hčere. Ostro se je nastopalo celo proti upokoјencem in odpuščenim častnikom, ki so imeli poleg pokojnine še zaslužek od svojega dela, čeprav so šli predčasno v pokoj z majhno pokoj-nino in dasi so imeli le majhen po-stranski zaslužek. Primerov te vrste bi mogli naštetj poljubno število. V mno-gih primerih so si omenjeni krogi brez nadaljnega in kratkoma prisvajali pravico, da sami odločajo, ali je sma-trati v posameznem primeru neki do-hodek kot dvojno zaslužkarstvo, vsled česar je moral delojemalec zapustiti službo.

Takj izrodki niso utemeljeni v no-benem zakonu.

Da bi bil glede takega postopanja vsak dvom izključen, je prepovedal že pred kratkim predsednik državnega urada za posredovanje dela in zavaro-vanje brezposelnih v sporazumu z mi-nistrom za delo in z ministrom za go-spodarstvo vsem deželnim uradom za delo izdajanje takih ukrepov. Nadalje je bilo naročeno delavskim zaupnikom, naj z vsemi sredstvi preprečijo pose-ganje nepoklicanih v gospodarstvo. Ker so se pa še nadalje podvzemale posebne akcije, sta ministra za delo in gospodarstvo dne 9. septembra 1933 podala javnosti izjavo, s katero se je posebno z ozirom na dvojno zaslužkarstvo izrekla želja, naj se odlože vse namere v tem pogledu, ki niso povsem v skladu s socialno in gospodarsko-po-litično pravičnostjo in ki se ne morejo rešiti ali potem sporazuma prizadetih oseb v podjetju ali potom odločitve odgovornega vodje podjetja, za toliko časa, dokler o tem ne odloči drž. vlada.

Državno ministrstvo za delo je po-leg tega v teku zadnjih let ponovno naprosilo ostala ministrstva, deželne vlade kakor tudi načelstva zvez za de-lo in gospodarstvo, da ne sprejemajo v službo dvojnih zaslužkarjev, oziroma — kolikor bi bilo to umestno — da jih odpuste. V javnih službah so se z zakonom podvzele potrebne mere, da se onemogoči neupravičeno dvojno zaslužkarstvo.

Težkoče, katere se pojavljajo v boju proti dvojnemu zaslužkarstvu, pa so v pojmovanju dvojnega zaslužka. Če se hoče dvojni zaslužek omejiti, je treba najprej rešiti temeljno vpraša-nje, kaj je smatrati kot običajni, redni zaslužek. Točen odgovor na to vprašanje pa bi povzročil brezpogojno do-ločitve meje dohodka za vsakega po-sameznika in za vsako posamezno de-lavsko kategorijo, torej ustvaritev po-sebne uredbe o prejemkih, katere ne-smisel pa je na dlani.

Uporaba pojma o dvojnem zaslužkarstvu, ne da bi se določila omejitvev dohodka, pa je nemogoča, ker se s sa-mo ugotovitvijo zunanjih znakov dvoj-

nega zaslužka nikakor še ni rešil odlo-čujoči problem. Tako n. pr. bi se moral smatrati za dvojnega zaslužkarja dela-vec, ki si poleg svojih 36 tedenskih urad-nih ur zasluži še nekaj z nadurami, med-tem ko bi drugi delavec z 48 teden-skimi urami normalnega dela veljal za navadnega zaslužkarja. Isto bi veljalo za družinskega očeta, ki izvršuje akordno delo ali čigar žena ali otrok izvršuje kak poklic.

Boj proti dvojnemu zaslužkarstvu je nadalje povzročil opasnost, da se načelo delavnosti zmerom bolj potiska v ozadje. Tako so n. pr. često prizadeti ravno najboljši ljudje, ki so zmožni najuspešneje delovati, ki si skušajo z »dvojnimi zaslužki«, t. j. s povečanim naporom izboljšati življenjski standard ali svojim otrokom preskrbeti boljšo vzgojo.

Mnoge družine so se mogle sploh ustanoviti le pod pogojem, da mož in žena še nadalje izvršujeta svoja po-klica. Omejitev možnosti za skupni za-služek bi pa razrušila eksistenčno pod-lago številnih družin. Poleg tega pa ogroža tudi skupnost družine same, katere okrepitev je pa bistveni smoter državne vlade, ki skrbi za to na raz-lične načine s pomočjo državnih odredb.

Boj proti dvojnemu zaslužkarstvu pa hudo škoduje takó zdravemu strem-ljenju družine, izboljšati si življenjski standard, kakor tudi stremljenju po boljši vzgoji naraščaja.

Če naj pa bo odločilno dejstvo, da hči ali sin ne bi smela prevzeti nobe-nega dela več, če je oče še v službi, bi v bodoče otroci ne imeli več mož-nosti, pripraviti se za izvrševanje po-klica.

Boj proti dvojnemu zaslužkarstvu je pa tudi nesocialen, ker kaznuje po-večano delavoljnost posameznika ali družine, medtem ko se ne dotika dvoj-nega zaslužka, zvezanega z dohodkom iz glavniskega premoženja, kar pa mo-ra ostati neokrnjeno iz razloga, da se more ustvarjati kapital.

Boj proti dvojnemu zaslužkarstvu je torej zelo pogosto proti odločilnim socialnim temeljnim načelom, tako tu-di proti načelu, da je po možnosti po-speševati delavnost vsakega posamez-nega državljana, ustvarjanje in vzdrže-vanje družine in proti temeljnemu na-čelu gojenja zdrave populacijske poli-tike. Poleg tega zaide ta boj v gospo-darskem pogledu tudi na stranpota. So namreč različna udeleževanja (n. pr. znanstvena, pisateljska, umetnost-na), ki se morejo izvrševati le v zvezi z glavnim poklicem kot postranska opravila. Ako bi se prepovedal dvojni zaslužek, ni pričakovati, da bi doslej nezaposleni sploh mogli v vsakem pri-meru zasesti izpraznjena mesta. Pre-poved bi potem še bolj omejila zapo-slitev in možnost pridobivanja. Končno je tudi treba upoštevati, da ta boj ne zadene bistvo problema, temveč se ukvarja le z zunanjimi znaki. Če mora n. pr. gospodinja prenehati z delom izven hiše, bo odpustila posle iz go-spodinjstva ali bo pa z lastnim doma-čim ročnim delom nadomestila dose-danji nakup mnogih potrebščin po trgovinah. S tem pa dosežemo spet le to, da bodo zamenjali domači izdelki tovarniške.

Iz vsega tega razmotrivanja o dvoj-nem zaslužkarstvu sledi, da bi zakon-ska ureditev izredno težkega in zamo-tanega problema dvojnega zaslužkar-stva več škodovala kakor koristila!

Pa tudi upravnim potom izdana navodila, kaj je smatrati kot dvojno zaslužkarstvo, ne bi bila umestna. Vsled tega oboje ne pride v poštev.

Samo individualno, od primera do primera, bi se moglo odločiti, ali gre

v konkretnem primeru za neupravičeni dvojni zaslužek, pri čemer bi se pa morale vpoštevati vse posamezne okol-ščine. Odločati pa more v zasebnem gospodarstvu izključno le podjetnik, pri oblastvih pa le vodja. Vprašanje dvojnega zaslužka nastane redoma le pri novih nameščenih ali pri odpu-ščenih delojemalcih. Pri tem je dolž-nost delodajalca vpoštevati zlasti ose-be, ki so zaslužka potrebne, pri odpu-stitvah pa, katere so potrebne iz go-spodarskih razlogov, predvsem social-no stran. Zamenjava oseb radi dvoj-nega zaslužkarstva se pa mora omejiti samo na posebno kričeče primere. Tudi v tem primeru pa sme odločati le delodajalec sam. Vsako vmešavanje tretjih oseb v omenjene pravice, pa naj bi imele te osebe še tako dobre

namene, morajo prenehati, ker niso v skladu s temeljnimi načeli nove države.

Kot nedopustno vmešavanje je smatrati tudi zahtevek po izpolnitvi vprašalnih pol ali po oddaji sličnih izjav o pridobitnih, premoženjskih in družinskih razmerah poklicnih oseb.

Pričakuje se z ozirom na smisel za splošnost in poštenost držav-ljanov, da vsak posameznik pomaga državni vladi, da se bo izvrševala vo-lja vlade v tem vprašanju.

O tem važnem in nadvse aktual-nem vprašanju, v kratkem kaj več. Za danes objavljamo samo prednji raz-glas nemške vlade, ki kaže, da v Nem-čiji, kjer je 5 milijonov brezposelnih, ta problem resno — in samostojno obravnavajo.

Naše število in naše plače.

Malo statistike.

Iz poročila finančnega odbora o predlogu državnega proračuna za leto 1934/35., ki je bilo predloženo Narodni skupščini, objavljamo nekaj števil-k, ki se tičejo stanja drž. uslužbencev in upokoјencev ter višine njihovih pre-jemkov.

Skupni osebni izdatki znašajo ne-kaj nad 5 milijard Din, to je 50.35% celokupnega proračuna drž. izdatkov. Od tega prejmejo aktivni 3.9 milijard, upokoјenci 1 milijardo, invalidi pa 100 milijonov dinarjev.

V državni upravi sami je zaposle-nih 128.338 oseb, v državnih podjetjih in zavodih pa je 78.792 uslužbencev. V ti številki so všteti tudi uslužbenci pro-metnega ministrstva, katerih je 10.505, ter uslužbenci ministrstva za gozdove in rudnike, katerih je 10.319.

V vrhovni državni upravi je 953 uradnikov, v prosveti 32.783, v pravo-sodju 10.524, v ministrstvu zunanjih za-dev 538, v ministrstvu notranjih za-dev 26.735, v finančnem ministrstvu 13.916, v vojski in mornarici 34.959, v javnih delih 3061, v kmetijstvu 909, v trgovini in industriji 1286, v socialni politiki 1873, v telesni vzgoji 25, v pro-metu brez železničarjev 778.

V gospodarskih podjetjih države jih je v ministrstvu prosvete 1027, v ministrstvu financ 1200, v kmetijstvu 507, v trgovini in industriji 21, v soci-alni politiki 3832, v prometu 57.817, v ministrstvu za šume in rude 13.784.

Glede razdelitve navedenih aktiv-nih uslužbencev po plačilnih sku-pinah navaja statistika finančnega odbora Narodne skupščine naslednje številke:

Ministrov in banov je 27. V prvi skupini se nahaja 20 uradnikov, v 2. skupini 1. stop. 313, v 2. skup. 2. stop. 156, v 3. skup. 1. stop. 336, v 3. skup. 2. stop. 717, v 4. skup. 1. stop. 1226, v 4. skup. 2. stop. 1480, v 5. skup. 2439, v 6. skup. 9162, v 7. skup. 6857, v 8. skup. 12.252, v 9. skup. 13.674, v 10. skup. 5844, pripravnikov je 15.352, zva-ničnikov 34.984, služiteljev 11.075, kon-traktualnih in honorarnih uradnikov ter dnevnicarjev in delavcev 20.824, ne-razvrščenih uradnikov 2142, častnikov in vojnih uradnikov 10.107, podčastni-kov, kaplarjev in orožnikov 39.933, skupno torej 207.130.

Nadalje vsebuje navedeno poročilo tudi višine plač, katere prejema-jo aktivni uslužbenci v raznih položaj-nih skupinah. Iz teh podatkov je raz-vidno, da prejema ministrski pred-sednik Din 15.960'67 na mesec, ministri in bani Din 9767'34, predsednik kasa-cije, predsednik državnega sveta, glav-ne kontrole, minister dvora Din 6520'67, pomočniki ministrov, državni svetniki, sodniki kasacije v II-1 5972 Din, urad-niki v II-2 5428 Din, v III-1 (načelniki v ministrstvih in finančni ravnatelji itd.) 5010 Din, uradniki v III-2 4540 Din, v IV-1 (svetniki, predsedniki so-dišč, okrajni glavarji itd.) 3737 Din, uradniki v IV-2 2987 Din, v V. (višji tajniki, okr. sodniki, načelniki davčnih uprav, učitelji itd.) 2663 Din, v VI. 2319 Din, v VII. 2017 Din, v VIII. 1788 Din, v IX. 1561 Din, v X. 1380 Din. Zvanič-niki imajo od 1005 do 1297 Din, služitelji od 803 do 967 Din, pripravniki od 1147 do 1447 Din.

Iz proračunske razprave.

V naslednjem objavljamo nekaj najznačilnejših odlomkov iz govorov narodnih poslancev v skupščini, ko se je razpravljalo o novem državnem proračunu. Izbrali smo (iz »Jutra«) samo tiste odstavke, ki govore o nas in naših zadevah.

Med razpravo o predlogu drž. proračuna je izjavil dne 27. februarja po-slanec celjskega okraja, g. Ivan Pre-koršek tudi naslednje: »Sem iz tistega dela naroda in tistih predelov naše države, kjer se je čula vselej ostra beseda kritike, kadar državni nameščenci in upokoјenci niso vselej točno dobili svojih prejemkov. Oni pri nas, ki so vse-lej veseli, kadar je državno gospodarstvo v težavah, so imeli tu pa tam pri-liko, da so se cinično posmehovali in poizkušali ekspluatirati gorje prizade-tih. Moram pa ob tej priliki na čast slovenske uradniške inteligence podčr-tati, da se nikdar ni dala tem demago-gom zavajati ter lahko v imenu našega nacionalnega uradništva tu izjavim, da so vladi hvaležni, da je znala očuvati

prejemke uradništva in da spada naša država med one redke urejene države sveta, ki kljub najtežjim gospodarskim prilikam redno plačujejo svoje uradni-štvo.

Narodni poslanec g. Albin Koman se je dne 28. februarja št. 1. baval tudi »z vprašanjem državnih nameščencev, navajajoč, da je mnogo primerov dvoj-nih zaslužkarjev. Zato je potrebna brezobzirna redukcija takih uradnikov. Taka redukcija bo vsem brezposelnim v zadoščenje. V državnih službah naj se v bodoče zaposli samo po ena oseba iz iste družine. Govornik se je zavze-mal tudi za revizijo upokoјencev. Vsak državni uradnik, ki je bil predčasno upokoјen, se mora podvreči novemu zdravniškemu pregledu in se, ako je sposoben za delo, vrniti v službo, v nasprotnem primeru pa naj se mu od-vzame pokojnina.

Narodni poslanec g. Alojzij Dr-melj je med drugim dejal: »V dravski banovini imamo 75 učiteljev za ženska ročna dela, ki so ostale po zakonu o

uradnikov iz leta 1931. nerazvrščene. Ker se za te učiteljice tudi ni nič ukrenilo na osnovi § 182. zakona o narodnih šolah in torej še niso izdane nikake določbe glede njihovega zvanja, jim je onemogočeno vsako napredovanje. Sleherno utemeljevanje upravičenosti zahtev teh 75 učiteljic glede njihovega napredovanja, ki je sicer zagotovljeno vsem ostalim uradnikom, je popolnoma odveč. Že čut pravice zahteva, da končno uredimo tudi to vprašanje.

Največjo skrb je treba posvečati nameščanju učiteljskih moči na narodnih šolah. Pri nas je več primerov, da je na eni šoli nameščenih preveč učiteljskih moči, na drugi pa premalo, da so ponekod nameščeni sami učitelji, drugod pa izključno učiteljice. Znanost mi tudi šole, na katerih bi morale poučevati po štiri učne moči, pa deluje le po ena. Da pri takih razmerah ne more biti dovolj pozitivnih uspehov, je jasno.

Narodni poslanec g. Karel Gajšek, zastopnik konjskega okraja, je med drugim tudi obširno obravnaval čl. 48. fin. zakona, ki se nanaša na redukcije javnih nameščenecv in upokojencev. Navedel je primer nekega državnega upokojenca s 4500 Din pokojnine, ki zasluži v nekem ministrstvu kot dnevničar po 2000 Din na mesec. Na drugi strani so v državni službi žene, katerih možje v svojem privatnem gospodarstvu mnogo zaslužijo. Stotine mladih intelektualcev s strokovno izobrazbo pa je brez zaslužka. Pri redukciji dvojnih zaslužkarjev pa je vsekakor potrebno, da se zaščitijo oni, ki so materialno slabo fundirani in bi brez dvojne zaslužke nikakor ne mogli izhajati.

Poslanec g. Ignjat Stefanović je rekel, da bi bilo treba glede na sedanji gospodarski položaj najprej oceniti narodne dohodke in šele na osnovi te ocenitve določiti višino državnih dohodkov, potem pa po teh državne izdatke. V nobenem primeru pa se ne smejo znižati dohodki državnih uslužbencev in upokojencev, ki so pri nas znižani že daleč pod povprečno evropsko mero. V zadnjih štirih letih so dosedaj padli za celih 30 odstotkov, tako da dejansko predstavljajo skrajni minimum, ki je uradniku potreben za njegovo eksistenco. Preko tega ni mogoče, če nečemo, da se ves državni aparat kompromitira. Govoriti bi bilo mogoče le o redukciji števila državnih uslužbencev, vendar pa je treba reorganizirati vso administracijo. Črtajo se lahko tudi razni osebni izdatki, ki niso nujno potrebni. Tako je določenih 125 milijonov le za selitve državnih nameščenecv, za druge posebne izdatke pa še okrog 150 milijonov, za honorarje in nagrade 29 milijonov. Takih v proračunu vnešenih izdatkov je še mnogo in če bi se ti izdatki opustili ali pa reducirali do skrajnosti, bi bilo nedvomno mogoče doseči prihranek več sto milijonov.

Poslanec g. dr. Vlado Stanišić je proti temu, da se dajo vladi zahtevana pooblastila za izdajanje uredb z zakonsko močjo. Cestokrat se izdajajo take uredbi preko noči in več škodujejo nego koristijo. Govorec o štednji je govoril predlagal, naj narodno predstavništvo gre z dobrim zgledom naprej in sklone predvsem znižanje poslanskih in senatorskih dnevnic za 20%. Članom predsedstva obeh zbornic in članom vlade, ki imajo še posebne doklade, naj se poslanske, odnosno senatorske dnevnic sploh odvzamejo.

Notranji minister g. Lazić je najprej poudaril, da so se tudi v njegovem resoru določili izvestni prihranki. Največ se je prihranilo v izdatkih za orožništvo. Letos se reducira 223 orožnikov, častnikov, podčastnikov in vojakov. Lani smo imeli skupno 18.210 orožnikov, letos pa 17.977. Notranje politični položaj v državi je tako zadovoljiv, da bi bilo mogoče reducirati še večje število orožnikov, če bi na žalost ne bilo treba vzdrževati mnogo orožnikov zaradi nezgod, ki se dogajajo na naši meji, preko katere nam izvestni sosedi pošiljajo vse mogoče elemente, da bi rušili naš mir.

Nar. poslanec g. dr. Vekoslav Miletić se je zavzel za državno uradništvo, ki je bilo v načelni debati na splošno napadeno, češ, da take obtožbe niso bile upravičene. Treba je razlikovati med uradnikom in uradnikom. Naše uradništvo se zaveda svoje dolžnosti, še prav posebno danes, ko vidi težke gospodarske in socialne razmere. Če pa se je vgnezdilo med uradništvo kako zlo, ga je treba odstraniti, ne pa zaradi njega obsojati ves uradniški stan. Država mora jamčiti uradniku minimum za njegovo eksistenco. Če je ta eksistenčni minimum uradniku zagotovljen, bo vsakdo nedvomno vestno izpolnjeval svoje dolžnosti. Če pa kljub temu ne bi vršil pošteno svoje naloge, je potrebno, da se enostavno požene na ulico.

Obleke kemično čisti, barva, plisiraj in lika tovarna J. O. S. R. E. I. C. H.

Socialna samopomoč.

»Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev dravske banovine« je polagalo v nedeljo 4. t. m. v beli dvorani hotela »Union« v Ljubljani na četrtim rednem običnem zboru obračun svojega delovanja ter ponovno dokazalo, da je prepotrebna ustanova, ki pomaga svojem bližnjemu v največji sili, stiski in potrebi. Dosedanji razvoj je jasno posazal, da je osnova, ki temelji na načelu vzajemnosti, čvrsta in zdrava.

Po kratkem pozdravem nagovoru predsednika gosp. Janka Dolžana je poročal tajnik g. Viktor Markič o delu vseh odsekov, zlasti izčrpno o odseku pogrebnega in bolniškega sklada. V prvem je 1295 rednih in izrednih članov (otroci), v drugem pa 917 članov. Odbor je izposloval znižanje zdravniških taks in honorarjev ter prav tako dosegel višji popust pri dobavi zdravil, izvzemši specialitet. Društvo je po tov. predsedniku v več primerih uspešno posredovalo pri kr. banski upravi za znižanje oskrbnin bolnih članov v zdravilišču na Golniku, izposlovalo brezplačna obsevanja članov v bolnicah, podeljevalo v svojih odborovih sejah, ki jih je imelo 17, v smislu pravilnika bolniškega sklada na prošnjo mnogim članom in članicam podpore v svrhu zdravljenja, porodniške podpore ter podpore za specialno zdravljenje. Tudi je priskočilo mnogim članom na pomoč z dajanjem posojil. Tudi osek za zobozdravniška dela, ki se je v preteklem poslovnem letu osnoval v okviru bolniškega sklada, bo predvidoma ugodno razvil in razširil svoje poslovanje. Zdravniške in lekarniške nakaznice je izdajalo članstvu društvo v svoji pisarni v Ljubljani, Križevniška ulica 5/II, ter društveni poverjeniki, ki so požrtvovalno in v cilju medsebojne pomoči delovali v vseh večjih krajih dravske banovine.

Sledilo je poročilo blagajnika g. Viktorja Bischofa, ki je jasno prikazal razveseljivo finančno stanje društva. Vključ velikim izdatkom minulega poslovnega leta za

zdravila in zdravnike v znesku Din 91.995, za podpore v znesku Din 7715, za posmrtnine v znesku Din 35.584, znaša čisti prebitok društva (vseh odsekov skupaj) v enem letu Din 105.314. Skupna društvena imovina od ustanovitve pa znaša 352.348 dinarjev.

Ko je bila dosedanjemu odboru na predlog revizorja g. Mirka Česnika soglasno podeljena razrešnica z zahvalo, so sledile dopolnilne volitve dveh članov odbora, dveh namestnikov in dveh pregledovalcev računov. V odbor sta bila izvoljena dosedanja odbornika gg. Josip Hočevar in Janez Poje, kot namestnika gg. Ferdinand Kokot in Stanko Rotar ter kot pregledovalca računov gg. Mirko Česnik in Albin Zajec.

V nadaljnji debati je občni zbor sklenil, da more pristopiti k društvu do 31. maja letos vsak državni in banovinski uslužbenec ter njihovi svojci z znižano, enkratno pristopnino, ki znaša Din 40.—. Pristop je v smislu društvenih pravil za sedaj mogoč le osebam, ki niso prekorčile 45. leta starosti. Vendar je prejel društveni odbor na običnem zboru polnomočje, da po dobjenih smernicah izdela osnutek dodatka k članom 7, 8, 9. in 12. društvenih pravil, izvede kalkulacijo in ustvari možnost pristopa v društvo tudi osebam v starosti preko 45. let ter nato skliče izredni občni zbor, ki bo o tem končno veljavno ukrepal.

V nadi, da bo postalo društvo v do glednem času pribežališče slehernega državnega in banovinskega uslužbenca dravske banovine, ker je le v slogi rešitev in v skupnosti moč in sila, je g. predsednik zaključil lepo uspešni občni zbor.

Zadružne vesti.

Članom ljubljanske Nabavljane zadruge! Občni zbor se vrši že v sredo, dne 21. t. m. O tem obveščamo vnovič vse zadružnike, zlasti še tiste, ki redno in stalno ku-

pujejo v zadružni prodajalni. V svojem lastnem interesu se morajo običnega zbora udeležiti, da slišijo poročila odbora, da sodelujejo pri izvolitvi novih odbornikov in da stavijo svoje zahteve in predloge na zborovanju. Doslej se je le prebogosto dogajalo, da so se običnih zborov naše zadruge udeleževali predvsem tisti člani, ki so člani le po imenu, ker nikdar sploh v zadruzi kupovali niso. Če se zborovanja udeležijo res vsi kupujoči zadružniki, bo mogoče, da se na skupščini razpravljajo važna življenjska vprašanja zadruge preudarno in trezno, dostojno stanu drž. uslužbencev in upokojencev. Zato veljaj vsem poziv: Vsi na občni zbor!

O. Č.:

Zadružna misel zmaguje.

Zopet je v življenju naše Nabavljane zadruge preteklo leto težkega in, kakor kaže bilanca, uspešnega dela; zopet se je pokazalo, da ta naša ustanova, ki igra poleg Hranilnega in posojilnega konzorcija v gospodarskem življenju našega drž. uslužbenstva zelo važno vlogo, ni nikakor več kilavo dete, ki bi ne bilo zmožno življenja in napredka, ampak da je to dete že ozdravelo in se razvilo v krepkega mladeniča, ki gleda z bistrim pogledom in vedrim čelom v svojo blazajočo se moško dobo.

Razveseljiv je pojav, da je število zadružnikov že tako lepo naraslo, da se množi od meseca do meseca, kar doskraj življenju ljublj. drž. uslužbenstvo dobilo definitivno vero v zadruge. Vendar iskreni prijatelji zadruge ne morejo biti povsem zadovoljni, saj število aktivnih zadružnikov še zmerom ni dovolj naraslo, in še v srce vsakega drž. uslužbenca prodira stanovska zavest, ki bi znala po eni strani neustrašeno čuvati svoje posestno stanje, in bi se po drugi strani borila za izboljšanje svojega gmotnega položaja, kateri je vse prej kot rožnat; saj je sam finančni minister poudaril, da se drž. uslužbencu ne da od plače nič več vzeti, če naj ne trpi služba.

Lani smo pri vsem tem svojem slabem položaju morali z indignacijo opaziti, kako so glasila pridobitnikov skoro v vsaki številki napadala naše zadruge, češ, da uživajo neke privilegije. In ta gonja je rodila sadove. Zadruge naj se sedaj najprej degradirajo v podeželske branjarje brez »luksuznih« predmetov; potem seveda članov ne bi mogle več zadovoljiti in bi morale same od sebe zaspasti. Sovražniki naših zadrug ne pomislijo, da je minister, ne vem, kateri je že bil, ustvaril za drž. nameščenecv zadruge z res lepimi privilegiji — ki jih pa po večini sploh nikoli niso bile deležne, ker so privilegiji ostali le na papirju — le zato, da jih na ta način gmotno nekoliko podpre, ker drugače ni mogel. Koristi, ki jih imajo člani od zadrug, so torej

P. LEROUX:

Dar usode.

Henri je pripadal ljudem posebne vrste, ki so nam v Suejevih ali Hugojevih romanih simpatični, ki pa se jim, če jih srečamo ponoči na neobljudenih krajih, prav radi izognemo. Bil ni obdarjen z zemeljskimi dobrinami, toda imel je dosti življenjskih izkušenj, ki si jih je bil pridobil s stalnim občevanjem z ljudmi in stražniki. Rad se je imenoval filozofa, čeprav o ti znanosti ni nič vedel. Po večini grenke posledice, katere je povzročalo neprestano pomanjkanje denarja, je prenašal Henri z zavijanja vrednim mirom, kajti tega normalnega stanja svojih financ ni smatral za nadlogo, temveč za neke vrste individualno zasebno posest, ki je ne gre kar tako zametavati.

Baš danes mu ni šlo prav dobro. Ni sicer preklinjal noči, ki jo je prebil skrajno neudobno. V somrak pariškega jutra ga je postavila noč z bolečimi nogami. Pa Henri je bil navajen gostoljubja, ki so mu ga nudile prazne klopi, vrče, napolnjene z gnijočo zelenjavo in oboki mostov, ki so bili čisto brez slehernega sloga. Skrušeno se je plazil naokoli, kjer je bil duh po življenju in nesnagi. In ko se je zdaj prerival, tresoč se v jutranjem hladu, med stojnicami in odpadki, na glavni brezoblični klobuk, roke v preluknjanih žepih, mu je napolnil zmrazeno klateško dušo spet stari optimizem pravega potepuha. Vedel je: na cesti, po deželi kot po mestnih ulicah, je čakalo naključje ljudi njegovega kova. Le naključje, ki so ga imenovali bogatini božja

previdnost, mu je moglo prinesiti kaj dobrega v življenju.

Vse, v kar so verovali meščani, ga je dražilo: mesarske izložbe, svilene nožice mimo hitečih žensk, debeli kožuhi gospodov z obilnimi trebui. Zaničljivi, skoraj grozeči pogled očesa postavse se mu je zdel, da ga hoče v imenu nesmrtnih načel kar pogoltniti. V edino tolažbo mu je bil sivi mladi dan.

Šel je. Pri vsakem koraku so mu odstopili razcefrani podplati na spolzsem uličnem tlaku. Prispel je na cesto ob Seini in zavil na umazan zakotni trg. Nenadoma je obstal z izbuljenimi očmi in privzdignjeno nogo. Brez življenja je bila cesta. Ni bilo videti niti zaspanega obraza kakkega vartarja. Suh maček je obupno vohal okoli zarjavele posode za odpadke, nekaj maček je nestrpno čakalo pred kanalsko mrežo. Pred varno zaprtimi vrati hišice še izza časov gospe de Maintenon je zagledal Henri z utripajočim srčnim odposlanca naključja.

Pokojno je stal tam mal ročni voziček na dve kolesi, in na vozičku je bil, dobro privezan — zaboj. Henri je spoznal dobrotljivost usode in je jel najprej oprežno ogledovati predmet. Kaj neki je v zaboji, ki je bil tako čeden in tako trdno prevezan? Mastne klobase ali steklenice zlahtnega vina? Porcelanasta posoda ali sočne pomaranče? Ugodje mu je navdalo srce. Karkoli hrani skrivnostni zaboj, — vse pride prav in se da spraviti v denar. Končno stopi, tresoč se, tik ob voz in prime za povodec; čisto nalahko, kot da bi božal preperel les. Nikogar ni blizu... ali? Henri izpusti povodec, obriše roko ob roko in se

postavi s hrptom ob voz. Preži. Iz zaspane sosedne ulice pripelje avtomobil in se ustavi par korakov pred vozičkom. Sprejdi sedita vozač in mlad mož v oguljeni obleki. Henri je baš premišljal, ali bi se dalo tu dobiti kako cigareto. Da bi svoj zaboj brezplačno odpeljal... ali? Mladi mož, suh gizdal, stopi predenj: »Je-li ta zaboj vaš?« Henri v zadregi zamrmra, da to seveda nikakor ne. Mladec se spogleda s šoferjem. Hoče Henri cigareto? Kar zareži se. Prišlec mu da pet zmečkanih frankov in ga pošlje po dva zavojčka cigaret. V bližini so prav kar odprli trafiko. S polzem korakom, kakor da zapušča nekaj zelo dragocenega, stopa Henri čez cesto in ravno hoče stopiti v lokal, ko se zgodi nekaj strašnega. Onadva sta z ropotom pognala motor. Zaboj je zaropotal na asfaltu. Ko se Henri ozre, vidi, da je voziček prazen. Zaboj hočeta odpeljati — baš zapirata vrata taksija. Čuje porogljiv smeh. Divje se spusti za njima in se vzpne zadaj na voz, od strahu in mraza mu šklepečejo zobje. Hoče se boriti za zaboj, pa naj velja, kar hoče. Za svoj zaboj! Ta dva tu spredaj sta roparja, čisto navadna razbojnika, — hop, — skoraj bi bil padel. Prispeli so ven na bulvarje in drve naprej. Zdaj pridejo prva vrata trdnjaviških nasipov. Mitniški uradnik kriči. Toda ne ustavi. S čim dalje večjim strahom vidi Henri, da jih hoče zasledovati stražnik na motornem kolesu, ne more pa pognati vozila. Zato skoči v avto, ki privozi mimo. Aha, kujona sta sumljiva. Ujemo jih in on bo dobil nazaj zaboj, svoj zaboj. Čisto službeno... Na levi in desni švigajo mimo topoli ob cesti. V daljavi vidi točko, ki postaja čezdalej večja: zasle-

dovalei. S težavo se vzdrži z nohti na tako neudobnem sedežu. Toda — zaboj... Glasen signal začuje. Ropet in žvenket. Silen sunek ga vrže v velikem loku v zrak. Trdo zadene z glavo in omedli...

Znan vzduh zakurjene stražnice, kjer tako prijazno diši po črnili, lepu in znojni oblasti, mu boža nozdrvi. Prebudil se je in previdno odpira oko. Ni dvoma. Ravno nad ležiščem viši najnovejša odredba proti pijancem. In vonj. Da, to je čisto prava stražnica. Roka, široka kot vladarjeva vest, trda kot diamant, neizprosna kot sam Bog, prava stražnikova roka ga pograbi za tilnik, ga dvigne in postavi na noge. Zdaj je prišel za Henrija trenotek, da odpre tudi drugo oko. Pogleda in prebledi. Ni se pa prestrašil bradatega komisarjevega obraza, — temveč zato, ker stoji pred tem stebrom zakona — zaboj. Zaboj je odprt in iz njega prihaja silen smrad, ki bi mogel zadušiti tri bataljone. Henri urno premisli: v zaboji je ali delikatni sir ali kaka ne povsem neoporečna riba. Poznal je predmestja, kjer prodajajo v kolibah nesrečnejšem odpadke, ki niso nič več užiteni. Mogoče pa je bil v zaboji kake vrste umetni gnoj, ki bi se ga dalo dobro prodati? Vzdihnil je, prijel se za glavo in najprej voščil dobro jutro. Potem je skromno sklonil glavo in vprašal, če sme vzeti svoj zaboj.

»Dovolj! Norčujete se iz javnega reda!« Komisarjeva pest je udarila na mizo, da so akti frčali naskrog. Stražnikova pest pa je — najbrže kot daljni odmev spoštovanja — močno stresla Henrija za pleča. Nato je mogočnejše planil pokonci, pograbil med papirji zamazan listič in ga pomolil nesrečnemu klatežu pod nos:

Ob pol 11. uri je otvoril zborovanje predsednik g. Stanko Ribnikar. Pozdravil je predvsem gospoda finančnega direktorja in se mu je toplo zahvalil za njegovo dosežanje ljubeznivo naklonjenost, katero je celokupnemu davčnemu uradništvu dokazal že v nešteti primerih. Nadalje je pozdravil predsednik finančnega svetnika g. Pirkmajerja in vse tovarše. Spomnil pa se je tudi bivšega dolgoletnega zaslužnega lustratorja davčnih uprav g. Ivana Skuška, ki je praznoval ravno na ta dan 80 letnico svojega rojstva. S spontanim aplavzom je bil sprejet predlog, da zborovalci g. Skušku brzojavno čestitajo k jubileju.

Nadalje se je s toplimi besedami spominjal predsednik v minulemu letu umrlih tovaršev: Vidmarja, Cejana, Strnada, Serneca, Perhavca, Lavriča in Weixlerja. Zborovalci so počastili njihov spomin s klici: Slava jim!

Za zapisnikarja je imenoval gg. Meška in Marinca, za overovatelja zapisnika gg. Klemenčiča in Starina, za skrutinatorja pa gg. Koritnika in Fajdigo.

Prvi se je oglašil k besedi finančni direktor gosp. dr. Valjavec, ki je navzoče davčne uradnike zelo laskavo pozdravil. V lepem govoru je povedal marsikaj zanimivega ter zaključil svoj govor z zahvalo davčnemu uradništvu za vestno in požrtvovalno delo v prid domovini. Globoko zasnovani govor g. direktorja je na navzoče zelo ugodno vplival. Predsednik se mu je v imenu vseh toplo zahvalil za lepa in zanimiva izvajanja.

Sledilo je poročilo tajnika, ki je poročal o delu upravnega odbora v minuli poslovni dobi. Dela je bilo mnogo, zlasti v pogledu napredovanj. Trud odbora pa je imel lepe uspehe, kar so vsi navzoči tudi soglasno priznali. Tajnik je poročal med drugim tudi o pogajanjih glede preosnove pogrebnega sklada. Zbor je pooblastil novi upravni odbor, da končno veljavno uredi to vprašanje. Razpravljalo se je mnogo in so se sklenili predlogi glede vštetja volonter-skih let za odmero pokojnine, glede napredovanja v V. polož. skupino i. t. d. Med tem je prišel brzojavni pozdrav tovaršev iz Gornjega grada in pozdravno pismo tovarša Jana iz Beograda, kar je vzel zbor z zadovoljstvom na znanje.

Zelo podrobno poročilo je podal blagajnik g. Klemenčič. V minulemu poslovnem letu je imelo društvo prejemkov 131.683 Din 15 p, izdatkov pa 120.062 Din 30 p. Samo na posmrtnih prispevkih se je izplačalo 96.565 dinarjev, kar je dokaz, kako velevažna je ta dobrodušna ustanova, pa se je kljub temu tovarši ne oklepajo ravno z dobro voljo. Od časa obstoja pogrebnega sklada je društvo izplačalo po umrlih članih na pogrebninah že ogromno vsoto 400.000 Din.

Jasno in pregledno je podal nekaj strokovnih navodil gosp. finančni svetnik Pirkmajer.

Poročila so bila sprejeta soglasno brez debate. Tudi razrešnica odboru je bila sprejeta na predlog tovarša Čuša soglasno.

Volitve so se izvršile z vzklikom in so bili izvoljeni v upravni odbor gg.: Ribnikar, Fajt, Mešek, Klemenčič, Koritnik, Germov-

šek in Mächtig; v nadzorni odbor pa gg.: Vardjan, Čuš, Vošnik, Vajdetič in Žmuc. Razvila se je nato še debata o raznih internih važnih vprašanjih. M.

Zdravstveni droblž.

Napačno je, če denemo na svežo rano kresilno gobo ali pajčevino.

Pitje destilirane vode proti zvađenju cevi nič ne pomaga; nič se ne trudi in pij kar navadno vodo.

Bitje srca moreš čutiti in videti med peto in šesto rebro na levi strani.

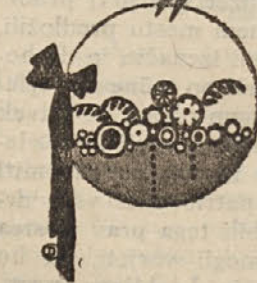
Akutno sportno srce, to je akutna obolelost srca, povzročena po gojitvi sporta, moreš spraviti v red razmeroma lahko z absolutnim mirom (postelja) in z digitalinom. Kronično sportno srce je pa resna obolelost srca in potrebuje temeljitega zdravljenja.

(Iz »Zdravja«, Ljubljana.)

Iz ljubljanske Nabavljalne zadruge. Zadruga je nabavila večjo količino suhe svinjine in jo prodaja: vratovina 16 Din, carsko, šink, pleče 18 Din, kare 20 Din. V zalogi ima tudi: suhe slive po 10 Din, rozine po 12 do 18 Din, mandeljne po 32 do 48. — Velikonočne šunke se lahko naročijo do 24. t. m.

Pomlad
prihaja!

Oglejte si
ravno kar
došle no-
vosti

A. & E.
Skaberné
Ljubljana

**Gostilna pri
Kolovratarju
Ljubljana**
Pred škofijo 14

Toči pristna štajerska in dolenska vina. Gorka in mrzla jedila vedno na razpolago. — Cene zmernе, postrežba točna. Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj

Telefon šte. 2312
Račun pošl. hran. 10,761

Učiteljska tiskarna

Ljubljana
Franciška ulica

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

**Lastna tvornica
šolskih zvezkov**

IVAN PERDAN NASL. LJUBLJANA

Veletrgovina kolonijalnega in specerijskega blaga
Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago
POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA

Nogavice, kravate, žepne robce, rokavice, vezenine, čipke, D. M. C. sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje v največji izbiri pri

Josip PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Poravnajte naročnino!

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Telefon 2673 Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

KROJAŠKI ATELJE

Fran Iglič, Ljubljana

Pražakova ulica

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih Lastna zaloga modnega blaga. Uradnikom znaten popust ali na obroke.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

**Kreditna zadruga državnih uslužbencev
v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši**

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.

Poštni čekovni račun šte. 10681 / Telefon šte. 3413

Posojila tudi ranžijska (do Din 10.000,-) vsem javnim nameščencem po 8% proti zaznambi na plačo in poroštvo. Hranilne vloge na hranilne knjižice in vloge v tek rač. obrestuje, ako so vezane na krajšo dobo, po 5% — 6 1/2%. Izplačila promptna. Tovariši, rešila nas bo samo stanovska in zadruga zavednost.

ZA SPOMLAD!

Obleke, površnike, modne potrebščine, vseh vrst manufakturo in perilo iz lastne tovarne „TRIGLAV“ si nabavite po konkurenčnih cenah v trgovinah

JOS. OLUP

LJUBLJANA

Trgovski prostori:

Stari trg št. 2

Pod Trančo št. 1

Kolodvorska ulica št. 8

Obleke in perilo izvršuje tudi po meri v najnovejših fazonah in najnižjih cenah. Čast. duhovščini priporočam prvovrstno blago za talarje.

DEŽNIKE

NOGAVICE

VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznato solidni in elegantni izdelavi
oddajamo po tovarniških cenah
V NAŠIH PRODAJALNAH V LJUBLJANI

**PREŠERNOVA ULICA 20
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19**

prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic

JOSIP VIDMAR

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

r. z. z o. z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri trdki Teokarovič.

Širite zadrugo misel med svojimi tovariši!